

РЕШЕНИЕ

№ 86

гр. Пазарджик, 06.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПАЗАРДЖИК, I ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в
публично заседание на първи март през две хиляди двадесет и трета година в
следния състав:

Председател: Минка П. Трънджиева

Членове: Венцислав Ст. Маратилев
Димитър П. Бозаджиев

при участието на секретаря Лилия Г. Церовска
като разгледа докладваното от Минка П. Трънджиева Въззивно гражданско
дело № 20235200500102 по описа за 2023 година

Производството е по чл.258 и следващите от Граждански процесуален
кодекс.

С решение на Районен съд В. по гр.д.№1207 по описа за 2021 година е
прогласена нищожността на Договор за предоставяне на потребителски
кредит № 814298/01.11.2019 г., сключен между М. М. С., ЕГН ***** от
гр. В., ул. „Й.Ч.“ 20 А, с настоящ адрес гр. В., ул. „Св. К.О.“ № 16 и „Ф.Б.“
ЕООД, ЕИК 200599406, със седалище и адрес на управление: гр. С.. ж.к. „М. -
3“, бл. 1, бул. „А.М.“ N 51, бл. 0, вх. А, ет. 9. офис 20.

Осъден е „Ф.Б.“ ЕООД, ЕИК 200599406, със седалище и адрес на
управление: гр. С.. ж.к. „М. - 3“, бл. 1, бул. „А.М.“ N 51, бл. 0, вх. А, ет. 9.
офис 20, да заплати на М. С. сумата 645,00лв. (шестстотин четиридесет и пет
лева), представляваща недължимо платени суми по Договор за предоставяне
на потребителски кредит № 814298/01.11.2019г.

Прогласен е за нищожен Договор за гаранция /поръчителство / от
01.11.2019г. към договор за кредит № 814298/01.11.2019г., сключен между М.
М. С. и „Ф.Б.“ ЕАД, със седалище и адрес на управление: Малта, гр.Гзира,
ГЗР 1027, ул. „Странд“ № 120, бизнес център СТ, вписано в търговския
регистър на Република Малта с № С56251, представлявано от А.К. изпълн.
директор.

Осъдено е дружеството „Ф.Б.“ ЕАД, да заплати на М. С. сумата

1155,00лв. (хиляда сто петдесет и пет лева), представляваща недължимо платени суми за такса гаранция по Договор за гаранция /поръчителство / от 01.11.2019г. към договор за кредит № 814298/01.11.2019г.

Присъдени са разноски.

Първоначално е образувано производство пред Окръжен съд Пазарджик по В грд.№ 631 по описа за 2022 година. Констатирано е наличие на очевидна фактическа грешка и делото е върнато на първоинстанционния съд за поправката и.

С решение от 21.12.2022 год. е допусната поправка ,като ВМЕСТО ОСЪЖДА „Ф.Б.“ ЕООД, ЕИК 200599406, със седалище и адрес на управление: гр. С.. ж.к. „М. - 3“, бл. 1, бул. „А.М.“ N 51, бл. 0, вх. А, ет. 9. офис 20, да заплати на М. М. С., ЕГН ***** от гр. В., ул. „Й.Ч.“ 20 А, с настоящ адрес гр. В., ул. „Св. К.О.“ № 16, СУМАТА от 645,00лв. (шестстотин четиридесет и пет лева), представляваща недължимо платени суми по Договор за предоставяне на потребителски кредит № 814298/01.11.2019г. ДА СЕ ЧЕТЕ: ОСЪЖДА „Ф.Б.“ ЕООД, ЕИК 200599406, със седалище и адрес на управление: гр. С.. ж.к. „М. - 3“, бл. 1, бул. „А.М.“ N 51, бл. 0, вх. А, ет. 9. офис 20, да заплати на М. М. С., ЕГН ***** от гр. В., ул. „Й.Ч.“ 20 А, с настоящ адрес гр. В., ул. „Св. К.О.“ № 16, СУМАТА от 465,00лв. /четиристотин шестдесет и пет лева/, представляваща недължимо платени суми по Договор за предоставяне на потребителски кредит № 814298/01.11.2019г.

Това решение не е обжалвано , не искано и допълването му.

В срок така първоначално постановеното решение е обжалвано с въззивна жалба от „Ф.Б.“ ЕАД.

Излагат се оплаквания за неправилност поради нарушение на материалния закон и необоснованост. Молят решението да бъде отменено и предявеният срещу тях иск – отхвърлен. Претендират разноски.

Съдът правилно приел,че между ищеца и ответното дружество е сключен договор за потребителски кредит. Погрешни били изводите за нищожност на договора.

Договорът за гаранция, по силата на който „Ф.Б.“ ЕАД (Малта) е получило възнаграждение от ищеца, не противоречал на закона.

Следвало да се има предвид, че договорната свобода е основен принцип на облигационното право и е изрично законодателно регламентирана в чл. 9 ЗЗД. Субектите на правото могат да сключват и договори различни от тези, които са уговорени в изрични правни норми. „Ф.Б.“ ЕАД било търговско дружество - търговец по смисъла на Търговския закон, което е учредено с цел извършване на сделки и реализиране на печалба. Търговските дружества - търговци не сключват безвъзмездни сделки и не предоставят безвъзмездни услуги, тъй като те се учредяват с цел да участват в търговския оборот и да реализират печалба. Сключването на безвъзмездни сделки може да доведе и

до неблагоприятни последици за дружеството и е нарушение на закона.

Видно от представения по делото Договор за сътрудничество (чл. 2.8 и чл. 2.9), „Ф.Б.“ ЕАД поемала генерално задължение да обезпечи всеки договор за кредит, сключван от страна на „Ф.Б.“ ЕООД, ако е сключен Договор за гаранция с кредитополучателя. Такъв договор бил сключен.

По този договор на жалбоподателя се дължало възнаграждение за услугата.

Договорът за гаранция имал основание . Неправилни били изводите, че договорът за гаранция е нееквивалентен, че противоречи на добрите нрави .

Твърдението, че с предоставянето на гаранция се прехвърля риска на кредитополучателя и от това следва недействителност на договора също противоречало на правната и житейска логика, тъй като това означава всеки един договор за банков кредит да е недействителен, тъй като дори банките в повечето случаи искат обезпечения.

Неправилен бил и извода на съда, че годишният лихвен процент на разходите по кредита (ГПР), посочен в договора, не съответства на действителните разходи.

Съгласно посочената от съда разпоредба на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК, в договора за кредит следва да бъде посочен ГПР, както и общия размер на дължимата сума от потребителя към кредитодателя. Формирането на ГПР е императивно установено, като същият се изчислява съгласно посочената в Приложение №1 към ЗПК формула.

Законът не поставял условие да бъде включена тази формула в договора за кредит, а само изчисленият съгласно нейните правила ГПР, съответно сумата по договора за кредит, която потребителят се задължава да заплати. Следователно липсата на детайлно описване на начина, по който е формиран ГПР не е нарушение на ЗПК, нито това води до недействителност на договора за кредит.

Установено било по делото, че потребителят е можел да обезпечи отпуснатия кредит по различни начини, включително с поръчителство от избрани от него физически лица. Следователно, сключване на договор за поръчителство с „Ф.Б.“ (Малта), не е задължително условие при отпускане на кредита, обратно на приетото от съда.

Поради това кредитодателят не само не е бил длъжен да включи сумата, уговорена между потребителя и трето лице в договора за поръчителство, в ГПР по кредита, но съгласно пар. 1 от ДР на ЗПК не е имал право на това. В допълнение следва да се посочи, че тази сума не е била известна на кредитодателя, доколкото се уговаря между потребителя и трето за кредитното правоотношение лице, т.е. отново не отговаря на предпоставките за включване в общите разходи по кредита по смисъла на пар. 1 от ДР на ЗПК, а и с оглед житейската и правна логика.

Включването на клаузата за обезпечение чрез Ф.Б. (Малта) в чл. 5 от

Договора за кредит била следствие от направения от ищеца избор в рамките на преддоговорните отношения между страните. Кредитодателят нямал информация относно условията, при които ищецът и третото лице (поръчител), ще постигнат споразумение, съответно не е ясно уговореното между тях възнаграждение.

Не било налице и нарушение на чл. 10, ал. 2 от ЗПК, съответно чл. 10а, ал. 4 от ЗПК. Съгласно посочените разпоредби, кредиторът не може да изисква от потребителя такси, които не са уговорени в договора за кредит по вид и размер. В процесния случай кредиторът не е изисквал подобни такси, доколкото възнаграждението по договора за поръчителство не се уговаря, нито се дължи на дружеството, отпуснало кредита. Ответникът не знае и не е уведомяван за възнаграждението, дължимо от ищеца към поръчителя, поради което е обективно невъзможно да включи тази сума в ГПР.

Такова възнаграждение можело и да не се дължи въобще, ако потребителят предостави обезпечение чрез поръчителство от физически лица. В същото време, следвайки логиката на съда, ако потребителят обезпечи договора за кредит чрез поръчителство от физическо лице (свой роднина), като уговори с това физическо лице дължимо възнаграждение в размер, в пъти по-голям от този на кредита, то тази сума също трябва да бъде включена в ГПР.

При това положение ГПР винаги ще бъде по-голям от максимално допустимия съгласно чл. 19, ал. 4 от ЗПК, т.е. стопанска дейност по отпускане на кредити от небанкови финансови институции не може да съществува поначало, тъй като всеки договор за кредит би бил недействителен по волята на кредитополучателя и поръчителя.

Уговарянето на задължение за обезпечаване на отпуснат кредит, поето доброволно от едната страна, не нарушавало закона и не представлявало неравноправна клауза, особено при условията на пазарна икономика.

Ищецът предварително бил получил информация за условията за обезпечаване на кредита.

При предоставяне на малки потребителски кредити, какъвто бил предмета на дейност на ответника, в не малка част от случаите същите не биват изплатени в срок. Последващото водене на заповедно, исково, съответно изпълнително производство, не само носи нови разходи и удължава срока, през който кредитора не може да се ползва от паричните средства, но не гарантира пълното удовлетворяване на вземането.

Именно поради тази причина, в договорените между страните условия на договора за кредит, било включено задължение за обезпечаване на отпуснатата сума. Въпросната клауза следвало да бъде преценявана при съобразяване на баланса между правата и интересите на кредитора и на кредитополучателя по договор за потребителски кредит, вземайки предвид рисковете за дружествата, предоставящи малки потребителски кредити. В

противен случай, липсата на механизъм за допълнителна гаранция за връщане на отпусканите кредитни средства би довела до изчезване на този пазарен сектор, съответно до липса на такъв тип микрокредитиране въобще.

Неправилно съдът приел, че е налице противоречие с добрите нрави, което впоследствие съдът преценява за основание за нищожност на целия договор за кредит, съответно нарушение на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК.

В обжалваното решение изобщо не бил анализиран въпроса какво повеляват добрите нрави в подобна ситуация и кое точно морално правило е нарушено в процесния казус (както приема трайната съдебна практика). Поемането на задължение за даване на обезпечение със сигурност не противоречи на добрите нрави, както и изпълнението на това задължение по начин, избран от ищеца.

Налице било вътрешно противоречие в мотивите на решението, което водело до неговата необоснованост.

Моли решението да бъде отменено, исковете отхвърлени, като на жалбоподателя се присъдят сторените разноски.

В срок така постановеното решение е обжалвано и от „Ф.Б.“ ЕООД.

Молят решението да бъде отменено като неправилно, поради нарушение на материалния закон и необоснованост, предявените искове да бъдат отхвърлени. Претендират разноски.

Неправилни били изводите за нищожност на договора, изложени в обжалваното решение.

Съдът неправилно приел, че годишният лихвен процент на разходите по кредита (ГПР), посочен в договора, не съответства на действителните разходи.

Съгласно посочената от съда разпоредба на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК, в договора за кредит следва да бъде посочен ГПР, както и общия размер на дължимата сума от потребителя към кредитодателя. Формирането на ГПР е императивно установено, като същият се изчислява съгласно посочената в Приложение №1 към ЗПК формула.

Законът не поставял условие да бъде включена тази формула в договора за кредит, а само изчисленият съгласно нейните правила ГПР, съответно сумата по договора за кредит, която потребителят се задължава да заплати. Следователно липсата на детайлно описване на начина, по който е формиран ГПР не е нарушение на ЗПК, нито това води до недействителност на договора за кредит.

Формулата за изчисление на ГПР включвала като елементи при изчисляване единствено главница, лихви, разходи по кредита, погасителни вноски. Съгласно пар. 1 от ДР на ЗПК, общите разходи по кредита включват известните на кредитодателя суми по допълнителни услуги, чието сключване е задължително условие за отпускане на кредита.

Потребителят можел да обезпечи отпуснатия кредит по различни начини, включително с поръчителство от избрани от него физически лица. Следователно, сключване на договор за поръчителство с „Ф.Б.“ (Малта), не е задължително условие при отпускане на кредита, обратно на приетото от съда.

С оглед изложеното, кредитодателят не е бил длъжен да включи сумата, уговорена между потребителя и трето лице в договора за поръчителство, в ГПР по кредита, но съгласно пар. 1 от ДР на ЗПК не е имал право на това. Тази сума не е била известна на кредитодателя, доколкото се уговаря между потребителя и трето за кредитното правоотношение лице, т.е. отново не отговаря на предпоставките за включване в общите разходи по кредита по смисъла на пар. 1 от ДР на ЗПК, а и с оглед житейската и правна логика.

Не било налице нарушение на чл. 10, ал. 2 от ЗПК, съответно чл. 10а, ал. 4 от ЗПК. Съгласно посочените разпоредби, кредиторът не може да изисква от потребителя такси, които не са уговорени в договора за кредит по вид и размер. В процесния случай кредиторът не е изисквал подобни такси, доколкото възнаграждението по договора за поръчителство не се уговаря, нито се дължи на дружеството, отпуснало кредита. Ответникът не знае и не е уведомяван за възнаграждението, дължимо от ищеца към поръчителя, поради което е обективно невъзможно да включи тази сума в ГПР. Изводът на съда в обратния смисъл е произволен, като за това не са събрани никакви доказателства в хода на съдебното дирене.

Уговарянето на задължение за обезпечаване на отпуснат кредит, поето доброволно от едната страна, не нарушава закона и не представлява неравноправна клауза, особено при условията на пазарна икономика.

На първо място, следва да се отбележи, че ищецът е получил информация за условията на договора и задължението му да обезпечи отпуснатия кредит.

Не било налице и противоречие с добрите нрави, което впоследствие съдът преценява за основание за нищожност на целия договор за кредит, съответно нарушение на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК.

В обжалваното решение изобщо не бил анализиран въпросът какво повеляват добрите нрави в подобна ситуация и кое точно морално правило е нарушено в процесния казус (както приема трайната съдебна практика). Поемането на задължение за даване на обезпечение със сигурност не противоречи на добрите нрави, както и изпълнението на това задължение по начин, избран от ищеца.

В мотивите на решението (с. 5) било прието, че договорът е нищожен на основание противоречие с добрите нрави, а са цитирани разпоредби от ЗПК, които се твърди, че са нарушени. По този начин не става ясно кое основание за нищожност всъщност се приема за настъпило от съда. Както е известно, нарушението на добрите нрави и нарушението на императивни законови

норми са две самостоятелни основания за нищожност. Поради това е налице е вътрешно противоречие в мотивите на решението, което води до неговата необоснованост.

Погрешно в обжалваното решение се извършвало отъждествяване на заемотателя по Договор за кредит („Ф.Б.“ ЕООД) и поръчителя „Ф.Б.“ ЕАД (Малта).

Доколкото става въпрос за два различни правни субекта, дори да се приеме, че договорът за поръчителство е нищожен, то той не може да повлияе на договора за кредит.

Видно е ,че доводите на жалбоподателите са почти идентични.

В срок е постъпил писмен отговор.

Ответницата по жалбите счита , че решението на РС В. е правилно.

Молят решението да бъде потвърдено.

Несъстоятелни били доводите на въззивника за неправилност на правния извод на съда, че ГПР по договора е определен по неясен за потребителя начин по съображение, че в договора за кредит не са разписани ясно и изчерпателно всички разходи, които потребителят ще извърши.

Този извод на първата инстанция е съобразен с тълкувателното разрешение, изведено с Решение от 20 септември 2018 г. по дело С-448/17 на СЕС. В т. 66 от цитираното решение, СЕС е приел, че договор за кредит, в който не са посочени всички данни, формиращи ГПР не отговаря на изискванията на Директива 2008/48 относно потребителските кредити.

В конкретния случай яснота относно обстоятелствата по чл. 19, ал. 1 от ЗПК липсват. Посочен е лихвен процент по заема, но не се изяснява как стойността на лихвата се съотнася към ГПР по договора. Записано е, че ГПР е 49,11 %, но от съдържанието на договора не може да се направи извод за това кои точно разходи се заплащат и по какъв начин е формиран ГПР. При това положение не става ясно по какъв начин и от какви компоненти се състои ГПР в процесния договор за кредит, както и се създава основателно съмнение относно посочване в договора за кредит на ГПР, по-нисък от действителния .

Съгласно чл. 21 ЗПК, уговорката която има за цел или за резултат заобикаляне на изискванията на закона има за юридическа последица нищожност на клаузата. Поради заобикаляне на изискванията на чл. 11, ал.1, т. 10 в договора да се впише действително прилаганият в правоотношението ГПР, разписаният в процесния договор ГПР е недействителна уговорка с произтичащите правни последици по чл. 22 от ЗПК.

Неоснователно се подържало, че разходът за дружеството гарант не се включва в понятието общ разход по кредита по смисъла на пар. 1, т. 1 от ДР на ЗПК. На първо място този разход е задължителен, което обстоятелство се установявало от редица елементи от двата договора и ОУ към тях и свързаните с преддоговорния процес факти: 1/ съгласно чл: 5 от ОУ към

договора за кредит, за да повиши кредитоспособността си и вероятността да бъде одобрен за кредит, кредитоискателят следва да предложи едно от двете обезпечения - поръчител, одобрен от кредитора или поръчител, предложен от кредитора. Предвид обстоятелството, че се касае за отпускане на т. нар. „бързи кредити“, при които потребителите се нуждаят спешно от финансови средства изискването за осигуряване на обезпечение с оглед одобрение на кредитна практика, превръща сключването на договора за предоставяне на поръчителство в задължително условие за получаването на кредита. Подобно изискване противоречало на чл. 16 от ЗПК и на Директива 2008/48 относно потребителските кредити, която забранява безотговорното кредитиране, повишаващо опасността от неплатежоспособност и свързателна задължителност на потребителите /така съображения 9 и 26 от Директивата/. 2/ специфичният профил на потребителите на бързи кредити - лица с налична вече задължителност, с неустановими или ниски доходи и с имуществена необезпеченост, които са изолирани от банковото кредитиране. Ако тези лица, разполагаха с възможност да осигурят обезпечения, включително чрез гарантиране на изпълнението от страна на трети лица, те щяха да предпочетат банковото кредитиране, при което лихвените нива са значително по-ниски от тези, предлагани от небанковите финансови институции. От това обстоятелство се изгражда извод, че обезпечаването на отпуснатите от въззивника кредит задължително се извършва единствено чрез избрано от него дружество - гарант. 3/ при съпоставяне на размера на отпуснатия кредит от 1 500лв. и размера на възнаграждението на дружеството - гарант 1115лв. Няма житейска логика едно лице да се съгласи да заплати възнаграждение на толкова висока цена, почти равна на сумата, която получава в заем, ако имаше избор дали да се съгласи с обезпечението или да откаже. Поставянето на условие за усвояване на кредита чрез осигуряване на поръчителство с високо възнаграждение осъществява и фактическия състав на неправомерността и разкрива недобросъвестността на кредитодателя, тъй като ако последният беше постъпил справедливо и добросъвестно с кредитополучателят, потребителят не би се съгласил с клауза за толкова високо възнаграждение при индивидуални преговори - така съображение 74 от Решение по съединени дело C-224/2019г. и C-259/2019г. на СЕС.

Разходът за възнаграждението на дружеството поръчител е било известно на кредитодателя, което се изяснява както от посочването му в чл. 4.3 от СЕФ, така и от установеното между кредитодателя и дружеството - гарант сътрудничество, за което същите са сключили нарочно споразумение, представено по делото, така и от изясненото от изслушаната по делото ССЧЕ, с която вещото лице е констатирало, че въззиваемата М. С. е извършвала плащанията по двата договора единствено по сметката на дружеството - кредитодател. По-конкретно относно споразумението за сътрудничество, тълкувано в светлината на извършеното от въззивника при процесното договаряне нарушение на изискванията на чл. 16 от ЗПК да извърши проверка на кредитоспособността на потребителя и с оглед на нея да предложи

добросъвестна цена на кредита или да откаже кредитиране, се налага изводът, че кредиторът е договорил с дружеството гарант условия, гарантиращи му, че ще бъде обезпечен от вредите от фактическата неплатежоспособност на кредитополучателя и оттук, че е бил информиран за конкретното възнаграждение на гаранта.

Правилен бил изводът на първоинстанционния съд, че въпреки, че всеки един от представените договори — този за кредит и този за предоставяне на поръчителство, формално представляват самостоятелни договори, двата договора следва да се разглеждат като едно цяло. Тази обвързаност се установява от предпоставянето на уважаването на искането за предоставяне на кредит от сключването на договор за поръчителство с одобрено от кредитодателя юридическо лице-поръчител, сключването на договора за поръчителство в същия ден, в който е сключен договорът за кредит, както и от изплащането на кредита и на възнаграждението на поръчителството дружество по сметката на кредитодателя. В този смисъл са и дадените вече указания по възприемане на смисъла на Европейския стандарт на потребителска закрила в практиката на СЕС (Решение по дело C-96/14 - съображения 47 и 48).

С оглед на обстоятелството, че разходът за възнаграждение за дружеството - гарант е общ разход по смисъла на пар. 1, т. 1, от ДР на ЗПК, същият е следвало както да бъде посочен в самия договор за кредит, така и да бъде изчислен в обхвата на приложимия по договора ГПР. Като не е изпълнил това свое задължение, той е нарушил императивните правни норми на чл. 11, ал.1, т. 10 във вр. с чл. 19 от ЗПК.

Подобно договаряне е неравноправно и изпълнява както общия фактически състав на чл. 143, така и специалния състав на чл. 143, т. 19 от ЗПК в редакцията към момента на сключването на процесния договор. Посочването в договора на по-нисък от действителния ГПР, представлява невярна информация и следва да се окачестви като нелоялна и по-конкретно заблуждаваща търговска практика, съгласно чл. 68г, ал. 4 ЗЗП във вр. с чл. 68д, ал. 1 ЗЗП. Заблуждаващата търговска практика, изразяваща се в разписване в договора за кредит на ГПР, който е по-нисък от действително приложимия в кредитното правоотношение е елемент, по който се преценява осъществяването на хипотезата на неравноправността - така решение по дело C-453/10 на СЕС. Тя подвежда потребителя относно спазването на забраната на чл. 19, ал. 4 ЗПК и не му позволява да прецени реалните икономически последици от сключването на договора.

Следователно процесният договор за заем бил недействителен, на основание чл. 22 ЗПК във вр. с чл. 11, ал. 1 т. 10 ЗПК.

Моли решението да бъде потвърдено, претендира на основание чл. 38, ал. 2 от ЗА присъждане на адвокатско възнаграждение за оказаната на въззиваемата безплатна правна помощ от адв. Ф..

Съдът, като прецени валидността и допустимостта на постановеното

решение , за да се произнесе по съществото на спора ,взе предвид следното:

В исковата си молба против „Ф.Б.“ ЕООД и „Ф.Б.“ ЕАД ищцата , представлявана от адв. Ф. твърди, че на 01.11.2019 г. М. М. С. сключила по реда на ЗПФУР с първият ответник “Ф.Б.“ ЕООД договор за предоставяне на потребителски кредит № 814298/01.11.2019, по силата на който са й били предоставени в собственост заемни средства в размер на 1 500 лв., при фиксиран лихвен процент по заема 23.00 % и годишен процент на разходите - 49,11 %. Договорно установеният срок за погасяване на заема бил 12 месеца с месечна погасителна вноска съгласно погасителния план към договора.

По силата на чл. 5 от договора, заемът бил обезпечен с поръчителство, предоставено от Ferratum Bank в полза на кредитодателя, като одобряването на обезпечението се извършва чрез одобряването на кредита. На същата дата 01.11.2019 г. бил сключен с посредничеството на първия ответник “Ф.Б.“ ЕООД договор за гаранция /поръчителство/ с втория ответник „Ф.Б.“ ЕАД.

Според договора за гаранция кредитополучателят дължи възнаграждение на дружеството - гарант чрез заплащането на месечни вноски в общ размер на 1155 лв. за срока на действие на кредитния договор. Уговорено е, че таксата за възнаграждението на дружеството гарант се дължи разсрочено на 12 месечни вноски, които се кумулират към падежните вземания по погасителния план. На кредитополучателката първият ответник „Ф.Б.“ ЕООД предоставил обединен погасителен план, в който е посочено, че всички плащания по договора за кредит и договора за поръчителство ще се извършват по посочените в плана банкови сметки на кредитодателя.

Ищцата усвоила изцяло заемния ресурс и е изплатила всички свои задължения по договора за кредит и по договора за поръчителство, както следва: на 05.12.2019г. е заплатила 250лв., на 03.01.2020г. - 250лв., на 01.02.2020г. - 250лв., на 02.03.2020г- 250лв., на 04.04.2020г- 250лв., на 12.05.2020г. - 250лв., на 06.06.2020г. - 250лв., на 10.07.2020г. - 250лв., на 08.08.2020г. - 250лв., на 12.08.2020г. - 40лв., на 08.10.2020г. - 250лв., на 03.09.2020г. - 250лв., на 04.12.2020г-330лв. Общо ищцата е изплатила в изпълнение на договора сумата от 3120лв.

Извършените от ищцата плащания по договора, които не съставляват изпълнение на задължението й да възстанови главния дълг били лишени съгласно чл. 23 от ЗПК и чл. 26 от ЗЗД от правно основание, тъй като договорът за кредит и договорът за гаранция са нищожни, поради следните съображения:

Договорът за потребителски кредит бил недействителен поради нарушаване на изискванията на чл. 19, ал. 1 и ал. 4 ЗПК във вр. с чл. 10, ал. 2 и чл. 10 а, ал. 4 ЗПК.

Кредиторът нарушил изискванията на чл. 10. ал. 1 и чл. 11. ал. 1, т. 9 от ЗПК и не е записал действително приложимият в кредитното правоотношение лихвен процент, тъй като уговореният процент от 23 %

не съответства на записаната лихва от 345лв.

В процесния договор, кредиторът се е задоволил единствено с посочването като абсолютни стойности на лихвения процент по заема и на ГПР. **Липсвала обаче ясно разписана методика** на формиране на годишния процент на разходите по кредита /кои компоненти точно са включени в него и как се формира посочения в договора ГПР от 49, 11 %/. Във величината на ГПР, като глобален израз на всичко дължимо по кредита, следвало по ясен и разбираем за потребителя начин да са инкорпорирани всички разходи, които длъжникът ще стори и които са пряко свързани с кредитното правоотношение. В този смисъл било и задължителното тълкуване на СЕС, който с Решение от 20 септември 2018 г. по дело С-448/17 е извел разрешението, че „.... на непосочваиста на ГПР в договор за кредит трябва да се приравни ситуация като тази по главното производство, в която договорът съдържа само математическа формула за изчисляването на този ГПР, без обаче да предоставя необходимите за това изчисляване данни.“

В договора бил посочен лихвен процент по заема - 23, 00 %, /който е фиксиран/, но не се изяснява как тези стойности се съотнасят към ГПР по договора. Съгласно чл. 10, ал. 2 и чл. 10 а. ал. 4 ЗПК, видът, размерът и действието, за което се събират такси и /или комисионни, трябва да бъдат ясно и точно определени в договора и кредиторът не може да изисква и да събира от потребителя каквото и да е плащане за разходи, свързани с договора, които не са предвидени в него. Освен възнаградителната лихва в съдържанието на договора не са включени други разходи, поради което ответникът не е имал право да формира размер на ГПР от 49, 1 1 %. ГПР се определя по точно определена методика, регламентирана в чл. 19, ал.1 и по силата на ал. 2 от същия член по алгоритъма, уреден в Приложение №1 към закона и само въз основа на такси и други разходи, изрично уговорени между страните и включени в договорното съдържание /арг. от чл. 10, ал. 2 и чл. 10а, ал. 4 ЗПК/. Законодателят задължавал кредитодателите да включват в текста на договорите за потребителски кредит размера на ГПР и данни за разходите, които го формират, тъй като от него потребителите могат да получат информация за стойността на всички плащания, които ще направят за срока на действие на договора и така да вземат информирано решение дали кредитът съответства на техните потребности и на финансовите им възможности да го обслужват. В този смисъл е и съдебната практика, която приема, че когато договор за кредит не съдържа компонентите, от които се състои ГПР поставя потребителя неравносечно положение и го възпрепятства да разбере икономическите последици на поетото от него задължение .

Съгласно императивните изисквания на посочените норми, кредиторът следвало да включи в уговорения ГПР таксата за осигуряване на поръчителство от Ferratum Bank в полза на кредитодателя. Записването в кредитния договор на размер на ГПР, който не е реално прилагания в отношенията между страните представлява „заблуждаваща търговска

практика“ по смисъла на чл. 68 д, ал. 1 и ал. 2, т. 1 от Закона за защита на потребителите. С преюдициално заключение по дело С-453/10 е прието, че използването на заблуждаващи търговски практики представлява един от елементите, на които може да се основе преценката за неравноправния характер на договорните клаузи по смисъла на чл. 143 и сл. от ЗЗП.

Уговорената такса „гарант“ - възнаграждение за осигуряване на дружество поръчител е разход по кредита, който следва да бъде включен при изчисляването на годишния процент на разходите - индикатор за общото оскъпяване на кредита - чл. 19, ал. 1 и 2 ЗПК. Този извод следвал от дефиницията на понятието „общ разход по кредита за потребителя“, съдържаща се в § 1, т. I от ДР на ЗПК, според която това са всички разходи по кредита, включително лихви, комисионни, такси, възнаграждения за кредитни посредници и всички други разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, и по-специално застрахователните премии в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия; общият разход по кредита за потребителя не включва нотариални такси.

Получаването на кредита било обусловено от сключването на договор за гаранция от страна на кредитополучателя, за което той дължи такса, а гарантът се е задължил спрямо кредитора да отговаря за изпълнението на задълженията по договора за кредит - обстоятелство, което е било известно на „Ф.Б.“ ЕООД, който с чл. 5 от договора е задължил кредитополучателя да учреди поръчителско правоотношение с „Ф.Б.“ ЕАД и е предоставил на потребителя обединен погасителен план, с включено в него възнаграждение на дружеството - гарант. Според императивната разпоредба на чл. 19. ал. 4 ЗПК, годишният процент на разходите не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове или във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република България /основен лихвен процент, който понастоящем е 0.0 %. плюс 10 %/, което означава, че лихвите и разходите по кредита не могат да надхвърлят 50 % от взетата сума. Съгласно чл. 21 ЗПК, нищожни са клаузи в договор за потребителски кредит, имащи за цел или за резултат заобикаляне на нормативните правила на ЗПК. Кредиторът е нарушил императивното правило на чл. 11, ал. 1, т. 10 във вр. чл. 19. ал.1 ЗПК да разпише действителния размер на прилагания в кредитното правоотношение ГПР, тъй като незаконосъобразно не е включил таксата - възнаграждение на дружеството - гарант в записания в договор размер на ГПР от 49, 11 %, което обуславя нищожността на уговорената в процесния договор клауза на чл. 4 от същия относно приложимия ГПР. Поради това, че тази такса не е включена в

обявения на потребителя ГПР следва да се приеме, че търговецът е заблудил потребителя относно размера на ГПР прилаган в отношенията между страните, което е създадо неправомерно по смисъла на чл. 143 ЗЗП на уговорката на чл. 4 от процесния договор. По арг. на чл. 11, ал.1, т. 10 във вр. с чл. 22 ЗПК ГПР е съществен елемент от съдържанието на договора за кредит. Нищожността на клаузата на чл. 4 от спорния договор за кредит има съгласно чл. 22 ЗПК, за правна последица изначална недействителност на цялата кредитна сделка.

Макар, че в съдържанието на договора да е включена клауза относно наличието или липсата на право на отказ на потребителя от договора, за срока, в който това право може да бъде упражнено и е предоставена информация за задължението на потребителя да погаси усвоената главница и лихвата съгласно чл. 29, ал.4., в него не били разписани другите условия по неговото упражняване, по- конкретно не е налице информация за размера на лихвения процент на ден и че при упражняване на правото на отказ, кредиторът няма право да изисква и да събира от потребителя обезщетение , каквото е изискването по чл. 11, ал.1, т.20 от ЗПК. Не осведомяването на потребителя за правата му съгласно условията на ал. 6 на чл. 29 ЗПК също уврежда интересите му, като създава предпоставки кредиторът да претендира от него недължими обезщетения.

Договорът бил изначално недействителен и на основание нарушаване на изискването на чл.11, ал. 1, т. 9 ЗПК кредиторът да включи в договорното съдържание условията за прилагането на лихвения процент. Действително ЗПК не въвежда легална дефиниция какво се разбира под "условията за прилагане" на лихвения процент по кредита. Под "условия за прилагане" трябвало да се има предвид предварително разяснени на потребителя и съответно инкорпирани в договора предпоставки за прилагането на лихвения процент, според които да става ясно как се начислява този, казано с други обяснителни думи - процент за възнаградителна лихва: дали върху цялата сума по кредита, дали върху остатъка от главницата при отчитане на извършените погасявания от длъжника в определен срок или по някакъв друг свободно избран от страните начин, дали годишният лихвен процент от 23.00 % съставлява фиксирана цена на кредита или е референтен процент. Непредоставянето на релевантната за потребителя информация относно основен елемент - стойността на финансовата услуга преди сключване на договора и невключването ѝ в условията било увреждащо за потребителя, поради което законодателят е предвидил тежката правна последица по чл. 22 ЗПК - нищожност на договора за потребителски кредит на основание неизпълнение на изискването по чл.11, ал. 1, т. 9 ЗПК.

Поради нищожността на кредитната сделка не била произвела правен ефект уговорката за заплащане на възнаграждение на втория ответник за учредяване на от негова страна на лично обезпечение.

Договорът за поръчителство е с акцесорен характер, той може да

съществува валидно единствено при условие, че съществува действителен главен дълг.

Договорът за поръчителство бил нищожен и на собствено основание. Договорът за поръчителство е съглашение между кредитора и поръчителя, а длъжникът е трето за това правоотношение лице, чиято воля не е правопораждащ елемент от фактическия състав, който следва да се осъществи за валидното му възникване, /арг. от чл. 138 от ЗЗД/. Сключването на сделка между него и третото лице - поръчител била лишена от правно основание. Договорът за поръчителство е уреден от диспозитивни правни норми, поради което страните могат да уговорят възмездност на поръчителството, като в тази хипотеза договорът се трансформира в двустранен. Договарянето, че кредитополучателят ще заплати възнаграждение на поръчителя вместо кредитора противоречи на добрите нрави и внася неравноправие в кредитното правоотношение по смисъла на чл. 143. т. 19 ЗПК. Съдебната практика е константна, че противоречи на добрите нрави съглашение при което престациите са явно нееквивалентни. По договор за поръчителство, сключен между длъжника и поръчителя, длъжникът не получава никаква престация, поради което нарушаването на принципа на справедливост е още по-драстично.

Поставянето на изискването за заплащане на възнаграждение за осигуряване на лично обезпечение противоречало на целта на Директива 2008/48, транспонирана в ЗПК. От член 8, параграф I от Директива 2008/48 в светлината на съображение 28 става ясно, че преди сключването на договор за кредит кредиторът е длъжен да направи оценка на кредитоспособността на потребителя, като при необходимост това задължение може да включва да се направи справка в съответната база данни.

Със сключения договор на длъжника се вменява задължение да осигури възнаграждение за обезпечение, с което дългът му нараства, тоест опасността от свърхзадължнялост на длъжника се увеличава.

Възлагането на потребителя да заплаща задължения, които следва да изпълнява кредитора са в изключителен интерес само на търговеца и във вреда на потребителя като по-слабата страна в гражданския и търговски оборот, с което задължение той не би се съгласил ако кредитодателят действаше добросъвестно. Поради изложеното е изпълнен общия фактически състав на чл. 143 ЗЗП и с оглед на неизчерпателното изброяване на предпоставките за неравноправност на договорна уговорка /арг. от т. 19 на чл. 143 ЗПК/ тази договорка следва да бъде квалифицирана като неравноправна и непораждаща правни последици за потребителя.

Поставяйки на кредитополучателя изискване да сключи договор с дружеството - поръчител, кредитодателят е договарял в полза на поръчителя. От вътрешните отношения между „Ф.Б.“ ЕООД и кредитополучателя следва, че ако той изразява воля да сключи договор за поръчителство, той не го прави в изпълнение на свое задължение към кредитодателя. Поради което

единственият ѝ мотив би бил да надари кредитора.

Поради изложеното се претендира:

- да бъде прогласена спрямо „Ф.Б.“ ЕООД нищожността на договор за предоставяне на потребителски кредит № 814298/01.11.2019г. като противоречащ на императивни изисквания на Закона за защита на потребителите и Закона за потребителския кредит;

- да се осъди „Ф.Б.“ ЕООД да заплати на ищцата сумата от 465 лв., съставляваща платени в периода от 05.12.2019г. до 04.12.2020г. над главницата без правно основание суми в изпълнение на договор за предоставяне на потребителски кредит № 814298/01.11.2019г;

- да бъде прогласено спрямо „Ф.Б.“ ЕАД нищожността на сключения без основание, в противоречие на добрите нрави и съставляващ бъдещо дарение акцесорен договор за поръчителство към договор за кредит № 814298/01.11.2019г.;

- да се осъди „Ф.Б.“ ЕАД да възстанови на ищцата заплатените от нея в периода от 05.12.2019г. до 04.12.2020г. без правно основание суми в общ размер на 1155лв., съставляващи престириани от нея в парични плащания, извършени в изпълнение на непородилия правно действие договор за поръчителство към договор за кредит № 814298/01.11.2019г.

Предявени са и искове при условията на евентуалност, в случай не бъдат уважени главните такива:

- Ако се установи ,че че “Ф.Б.“ ЕООД не е изплатило на „Ф.Б.“ ЕАД платените от ищцата вземания по договора за поръчителство, да осъдите „Ф.Б.“ ЕООД да възстанови на ищцата заплатените от нея в периода от 05.12.2019г. до 04.12.2020г. без правно основание суми в общ размер па 1155лв., съставляващи престириани от нея в парични плащания, извършени в изпълнение на непородилия правно действие договор за поръчителство към договор за кредит № 814298/01.11.2019г.

Претендират се разноски ,като представителството на ищцата се осъществява при условията на чл.38 ал.2 от ЗА от адв.Ф..

В срок е постъпил писмен отговор от „Ф.Б.“ ЕАД.

Считат ,че предявените срещу тях искове са неоснователни и молят да бъдат отхвърлени.

Във връзка със сключения договор за кредит ищецът избрал да ползва услугите на „Ф.Б.“ ЕАД, което да обезпечи плащането на задълженията на М. М. С. към „Ф.Б.“ ЕООД по процесния договор за кредит. Съобразно чл. 5.3 и чл. 5.4 Общите условия към договора за кредит, кредитополучателят трябва да представи надлежно обезпечение по договора за кредит. Ищецът е можел да избира между няколко варианта - или да предложи избрано от него физическо лице, което да обезпечени задълженията му към „Ф.Б.“ ЕООД или да се обърне към услугите, които предоставя „Ф.Б.“ ЕАД, което дружество да гарантира изпълнението на Договора за кредит. По своя собствена преценка

М. М. С. е решила да сключи договор за гаранция с „Ф.Б.“ ЕАД, като дружеството бъде гарант за изпълнение на задълженията по процесния договор за кредит. Следователно, сключване на договор за поръчителство с „Ф.Б.“ ЕАД, не е задължително условие при отпускане на кредита.

Клаузата за обезпечение не била неравноправна клауза по смисъла на ЗЗП, съответно нямало заобикаляне на закона чрез уговаряне на задължение за обезпечаване връщането на отпуснатите кредитни средства.

Ищецът получил информация за условията на договора и задължението му да обезпечи отпуснатия кредит. Включване в договора за кредит на задължение за обезпечаване на неговото връщане било напълно законосъобразна уговорка между страните. Поради възможността за избор, това задължение не целяло заобикаляне на императивните разпоредби на ЗПК. Не било вярно, че сключването на договора за кредит е обусловено от сключването на договор за гаранция. „Ф.Б.“ ЕАД обезпечавала част от кредитите, които отпуска „Ф.Б.“ ЕООД, но не всички.

„Ф.Б.“ ЕАД било различно юридическо лице от „Ф.Б.“ ЕООД, предоставя различна услуга и уговаря индивидуални условия със своите клиенти. „Ф.Б.“ ЕООД нямало предварителна информация за условията и клаузите, които се уговорят между „Ф.Б.“ ЕАД и неговите клиенти. Към момента на сключването на договора за гаранция, респективно договора за потребителски кредит „Ф.Б.“ ЕООД няма конкретна информация за условията, които се уговорят между „Ф.Б.“ ЕАД и неговите клиенти, съответно няма как да ги има предвид при изготвянето на документите по договора за потребителски кредит. В следствие за улеснение на кредитополучателите може да се извършват плащания към „Ф.Б.“ ЕООД за задължения по договора за гаранция, но това се случва в по-късен момент, когато се предоставя информация и за размера на задължението. Между ответниците бил сключен Договор за сътрудничество .

Формирането на ГПР е императивно установено, като същият се изчислява съгласно посочената в Приложение №1 към ЗПК формула. Законът не поставя условие да бъде включена тази формула в договора за кредит, а само изчисленията съгласно нейните правила ГПР, съответно сумата по договора за кредит, която потребителят се задължава да заплати. Следователно липсата на детайлно описване на начина, по който е формиран ГПР не е нарушение на ЗПК, нито това води до недействителност на договора за кредит. Нещо повече, формулата за изчисление на ГПР включва като елементи при изчисляване единствено главница, ливхи, разходи по кредита, погасителни вноски. Подържат отново, че „Ф.Б.“ ЕООД не знае подробности във връзка с отношенията на ищцата с „Ф.Б.“ ЕАД. В тази връзка също трябва да се има предвид, че клаузите и условията на всеки договор за гаранция са индивидуално уговорени във всеки конкретен случай и могат да се изменят и след сключването му, като за тези обстоятелства „Ф.Б.“ нито уведомява, нито дава отчет на „Ф.Б.“ ЕООД.

Договорът за гаранция не бил нищожен поради липса на основание. Изложението в исковата молба за договора за поръчителство по своята правна същност е правилно, но то не изключва възможността между поръчителя и длъжника да се сключи отделен договор, по който те да уредят взаимоотношенията си във връзка с осигуреното обезпечение или да се сключи ненаименован договор за гаранция. Договора за гаранция имал основание и то е именно - М. М. С. поема задължение да плати възнаграждение, а „Ф.Б.“ ЕАД се задължава да обезпечи дълга на М. М. С. към „Ф.Б.“ ЕООД. Неоснователни били и възраженията в исковата молба, че договорът за гаранция е нееквивалентен, че противоречи на добрите нрави .

Евентуално подържат, че нищожност на уговореното възнаграждение по договора за гаранция, сключен между ищеца и „Ф.Б.“ ЕАД, не влече след себе си недействителност на целия договор за кредит, съгласно чл.26, ал.4 от ЗЗД. Обстоятелството дали предвиденото в договора за кредит възнаграждение за гарант представлява скрита възнаградителна лихва и следва да бъдат включени в лихвения процент или в ГПР не рефлектира върху действителността на договора като цяло, а единствено би могло да доведе до разсъждения за недействителност на клаузата за възнаграждението за гарант.

В срок е постъпил писмен отговор и от „Ф.Б.“ ЕООД.

Намират предявените искове за неоснователни.

Сключване на договор за поръчителство с „Ф.Б.“ ЕАД, не било задължително условие при отпускане на кредита.

Описват реда , по който се сключват договорите за кредит.

Този ред бил спазен в конкретния случай. Ищецът предварително е знаел, че се иска обезпечение по договора за кредит и се е съгласил с това обстоятелство. Той е имал възможност да посочи избрано от него физическо лице, което да бъде поръчител по договора, но вместо това е избрал да сключи договор за гаранция с „Ф.Б.“ ЕАД, което е негово право. При избор на „Ф.Б.“ ЕАД, системата незабавно и автоматично показва сумата, дължима за предоставената услуга, която потребителят ще трябва да заплати на „Ф.Б.“ ЕАД, но тази сума не е известна на „Ф.Б.“ ЕООД, защото това дружество не е страна по това правоотношение.

Клаузата за обезпечение не е неравноправна клауза по смисъла на ЗЗП, съответно липса на заобикаляне на закона чрез уговаряне на задължение за обезпечаване връщането на отпуснатите кредитни средства.

Сключването на договора за кредит не било обусловено от сключването на договор за гаранция. „Ф.Б.“ ЕАД .

От чл. 1 до чл. 4 от Договора ясно точно и подробно били посочени главница, лихва и процентното им съотношение като е представен и надлежно изготвен погасителен план. В договора за кредит били посочени лихвен процент и годишен процент на разходите, каквото е изискването на чл. 11, ал.

1, т. 9, т. 9а, и т.10. В конкретния случай лихвата е фиксирана, а не налице референтен лихвен процент, който да подлежи на промяна, съответно на основание чл. 9а да трябва да се описва подробна методика за изчисляването на този лихвен референтен лихвен процент.

Не било вярно и твърдението, че годишният процент на разходите (ГПР) по кредита, посочен в договора, не съответства на действителните разходи. Възнаграждението по договора за гаранция било дължимо не на кредитора и не за получаване на процесната услуга, а на трето лице за различна услуга - предоставяне на обезпечение.

Договорът за кредит съдържал информация за условията на издължавана не кредита, включващи погасителен план, размер, брой, периодичност на вноските и всички други бланкетни оплаквания в тази насока. По делото е представен погасителен план, Стандартен европейски формуляр (преддоговорна информация) и други изискуеми документи.

В чл. 9 от Договора за потребителски кредит правото на потребителя да се откаже било ясно и подробно разписано. От друга страна това право е потвърдено и в чл. 12 от Общите условия към договора, които са неразделна част от договора.

Излагат и доводи, че договорът за гаранция не е нищожен , които доводи са идентични с тези на другия ответник.

Нищожността на уговореното възнаграждение по договора за гаранция, сключен между ищеца и „Ф.Б.“ ЕАД, не водело до недействителност на целия договор за кредит, съгласно чл. 26, ал. 4 от ЗЗД.

Всички суми – възнаграждения по договора за гаранция били преведени на другия ответник.

Съдът като прецени доказателствата по делото и доводите на страните, прие за установено следното:

Безспорно е по делото ,че между ищцата и „Ф.Б.“ ЕООД е сключен по реда на ЗПФУР договор за кредит.

Видно от писмените доказателства , прието по делото на ищцата е отпуснат кредит в размер на 1500 лева.Срокът на кредита е 12 месецЛихвения процент е 23,като размера на дължимата лиххва е 345 лева или общата сума ,която следва да се върне е 1845 лева. В преддоговорната информация е посочен по-висок лихвен процент , но ГПР е същия.ГПР е посочен в размер на 49,11%,като няма детайли как е фопмиран.В договора , скрючен на 1.11.2019 година – т.5 е посочено , че заемът се обезпечава с поръчителство , предоставено от „Ф.Б.“. От договора е видно ,че други ттакси не са предвидени и уговорени.

Тук следва да се отбележи,че в ОУ , т.5 – Условия за предоставяне на потребителски кредит и „Възможност а повишаване на кредитоспособността ,чрез предоставяне на обезпечение е посочено,ч е кредитоискателят може да предложи едно от следните обезпечения: предоставено от Гарант във формата

на договор за поръчителство , одобрено от дружеството и обезпечение , предоставено въз основа на договор за поръчителство от физическо лице , одобрено от дружеството.Тоест още при кандидатстване за кредит, кредитодателя поставя условия за предоставяне на обезпечение.

Сключен е договор за Гаранция /поръчителство/ между ищцата и Ф.Б. ЕАД.

В тоцзи договор е предвидена **такса** за предоставяне на гаранция в общ размер 1155 лева /размера на кредита е 1500 лева/.Уговорката е тази такса също да се плаща на равни месечни вноски , съобразно погасителен план,като освен това е предвидена и предсрочна изискуемост при неизпълнение.

Погасителен план към този договор не е представен , но от становището на ответниците и събраните по делото доказателства е видно ,че таксата на гаранта е изплащана ,заедно с вноските пор кредитите и впоследствие приведена на Ф.Б. , съобразно доказателства , представени от ответниците.

От този ответни е представен договор за сътрудничество между него и Ф.Б. ЕООД,който не е с пълен текст.Позволил си е да си спести пред съда някои клаузи ,които съставляват според него „ търговска тайна“. При това положение ,съдът счита , че този договор дори изобщо не следва да бъде ценен.

По делото е прието заключение на експерт , от което е видно ,че лихвата е изчислена при лихвен процент 23% , както е посочено в договора .Ищцата е изплатила месечни вноски ,които са включвали главница , лихва и сума по договора за гаранция, като общия размер на заплатената сума е 3310 лева.

В последното съдебно заседание е допуснато увеличение на първия осъдителен иск от 465 до 695 лева.

Съдът обаче не се е произнесъл съобразно направеното увеличение ,но искане за допълване на решението няма.

Експерта е установил още , въз основа на данни , предоставени му от първия ответник ,че сумата , уговорена като възнаграждение на гаранта е събрана от Ф.Б. ЕООД и приведена на Ф.Б..

Експерта е отговорил и на поставения въпрос какъв би бил размера на ГПР , ако заплатеното възнаграждение на гаранта бе отчетено като разход по кредитите и той би бил 271,06%.

При така установената безспорна фактическа обстановка ,съдът намира ,че предявените иски са основателни.

Обстоятелствата относно сключването на процесните договори за кредит и договор за гаранция, правата и задълженията по тях, не е са спорни между страните и се установява от представените по делото писмени доказателства.

Касае се за кредит , предоставен на физическо лице ,в качеството му на потребител от небанкова финансова институция, следователно този договор

попада в приложното поле на Закона за потребителският кредит и общата императивна потребителска закрила.

Основния въпрос , поставен в исковата молба и мотивиращ претенцията на ищцата за нищожност на договора за кредит е въпросът дали процесният договор за кредит влиза в колизия с разпоредбите на 19 ал.1 и ал.4 във връзка с чл.10 ал.2 и чл.10а ал.4 от Закона.

Поставя се въпроса дали е достатъчно посочването на ГПР и дали при изчисляването му е следвало да се включи и възнаграждението на гаранта. В случая кредитора е въвел като задължително изискване за отпускане на процесния кредит, обезпечаване на задължението за погасяването му с договор за поръчителство/гаранция, било то чрез личен поръчител или чрез професионален такъв, предложен от кредитодателя.

Осигуряването на поръчителство е въведено още като условие за кандидатстване за кредит и става ясно ,че определен начин на поръчителство е „възможност за увеличаване на кредитоспособността“.

Въпреки ,че от кредитодателя се поддържа ,че ищцата е имала възможност за избор , то в съдебната практика досега не е известен случай на отпуснат кредит от тази финансова институция при обезпечение от личен гарант.

В предоговорната информация декларативно е посочено ,че кредитополучателя може да избере предложен от кредитора гарант и ,че това не е задължително условия за сключване на договор за кредит и не увеличава възможностите за отпускане на кредит , докато в ОУ се създават други внушения.

Прави впечатления и факта , че Договора за поръчителство няма дата.

Неоснователни са доводите на жалбоподателя, че не знае и не е уведомяван за възнаграждението, дължимо от кредитополучателя към гаранта, поради което е обективно невъзможно да включи тази сума в ГПР по смисъла на [чл.19, ал.4 от ЗПК](#).

Видно е, че в т.4.3от предоговорната информация, още преди сключване на договора за кредит ответникът е знаел какъв ще е размера на задължението по договора за гаранция – 1155 лева. Тази сума не е платена на гаранта предварително.В договора е посочено ,че клиентът се задължава да заплати на гаранта таксата за предоставяне на

гаранцията на вноски, но нищо повече относно начина на плащане – например банкова сметка. Безспорно е установено по делото ,че таксата е плащана ,като вноските представляват част от вноските по кредита по сметката на кредитодателя и според съставените между ответниците документи е преведена на гаранта именно от кредитодателя.

Доводите на ответниците за самостоятелният характер на двете облигационни отношение-първото по договор за потребителски кредит, сключен между страните по него и второто-по договор за поръчителство между ищцата и “Ф.Б.” /Малта/, не намират опора в събраните по делото доказателства.

В договора за гаранция ,дори не е посочено кой представлява Ф.Б. ,което дружество очевидно няма седалище в страната.

Както вече беше посочено между двамата ответници е сключен някакъв договор за сътрудничество , който поради опазване на „търговска тайна“ е абсолютно безполезен за изясняване на спора.

Съдът приема, че в процеса на сключване на процесният договор за кредит, е налице насочване на кредитополучател, към учредяване на обезпечение от благонадежден платец в лицето на доверено/свързано/дружество-финансов гарант, което не събира възнаграждението си предварително ,а го добавя към погасителната вноска по заема.

Всичко това води до значително фактическо оскъпяване на заема и до извода ,че въпросното възнаграждение за гарант е следвало да се включи при изчисление на годишният процент на разходите по кредита при условията на чл.19,ал.1 от ЗПК в качеството му на друг пряк или косвен разход, и така кредитополучателя да има реална представа за дължимото по кредита.

Неотносими към спора са доводите на ответниците, свързани с включването в ГПР на възнаграждението за поръчителство учредено от избрано от потребителя физическо лице.

Договорът за поръчителство , макар и формално оформен като отделен договор е сключен с активното участие на кредитодателя, като тук следва да се има предвид и безспорното положение ,че договорът за поръчителство не е договор между кредитополучателя и потребителя ,а такъв – между кредитодателя и поръчителя.

Както последователно приема съдебната практика по този начин се цели заобикаляне на ограничението на [чл.19, ал.4 от ЗПК](#) и се стига да нарушение на императивните норми на закона. Видно от заключението на експерта , ако този разход бъде включен при определяне ГПР , то стойността му би надвишила около пет пъти законовия максимум.

Прави впечатление още в тези казуси ,че "поръчителството",по начина на създаването му представлява смесване на правните фигури на поръчителство, гаранция, банкова гаранция и обезпечение.

Разпоредбата на чл.138 от ЗЗД предвижда , че с договора за поръчителство, поръчителят се задължава спрямо кредитора на друго лице да отговаря за изпълнение на неговото задължение, като в това съглашение длъжникът не участва, но в случая именно той е бил задължен по договора с третото лице.

Не се касае за обезпечение на чуждо задължение ,нито пък банкова гаранция.

В чл.442 от ТЗ е предвидена възможността банките да могат да изпълняват ролята на гарант за надеждността и платежоспособността на участниците в различни търговски отношения, като предоставят "банкова гаранция" като услуга. "Ф.Б." ЕАД, (със седалище и адрес на управление в Малта, СТ Бизнес Център, Странд № 120, Гзира ГЗР 1027), , не е банка по смисъла на българското законодателство.

Поради изложеното , като споделя и мотивите на първоинстанционния съд ,въззивният съд намира ,че първоинстанционното решение е правилно и следва да бъде потвърдено.

Правилни са изводите на съда за нищожност на договора за кредит при условията на чл.22 от ЗПК във връзка с чл.11 ал.1 т.10 от Закона. Поради неразривната връзка на този договор с така наречения договор за поръчителство ,той също се явява нищожен.

Съдът споделя изложените в исковата молба доводи по отношение на този договор , както за наличие на неправомерност по смисъла на чл.143 от ЗЗП ,така и за наличие на нарушаване на добрите нрави. Очевидно е ,че е има нееквивалентност на престациите , като се има предвид размера на кредита и този на възнаграждението на поръчителя , както и обстоятелството ,че облагодетелстван от този договор е единствено кредитодателя.

По изложените съображения , при условията на чл.272 от ГПК , съдът намира ,че първоинстанционното решение , като се отчете допуснатата поправка на фактическа грешка следва да бъде потвърдено.

С оглед изхода на спора на ответницата по жалбата се дължат сторените по делото разноски. Тя е представлявана от адвокат при условията на чл.38

ал.2 от ЗА.

Направено е искане за присъждане на разноски и представен списък по смисъла на чл.80 от ГПК.

Съдът съобрази разпоредбата на чл.7 ал.2 от Наредбата за минималните възнаграждение в настоящата и редакция , отчете ,че производството пред въззивната инстанция та на чл.272 от ГПК ,Пазарджишки окръжен съд е пренесено само по жалба срещу решението по предявените главни искиове и определя размера на дължимото възнаграждение на 1265 лева.

По изложените съображения , при условията на чл.272 от ГПК ,Пазарджишки окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение на Районен съд В. по гр.д.№1207 по описа за 2021 година/ фактическа грешка, в което е поправена с решение № 348 от 21.12.2022 година/,с което е прогласена нищожността на Договор за предоставяне на потребителски кредит № 814298/01.11.2019 г., сключен между М. М. С., ЕГН ***** от гр. В., ул. „Й.Ч.“ 20 А, с настоящ адрес гр. В., ул. „Св. К.О.“ № 16 и „Ф.Б.“ ЕООД, ЕИК 200599406, със седалище и адрес на управление: гр. С.. ж.к. „М. - 3“, бл. 1, бул. „А.М.“ N 51, бл. 0, вх. А, ет. 9. офис 20;Осъдено е „Ф.Б.“ ЕООД, ЕИК 200599406, със седалище и адрес на управление: гр. С.. ж.к. „М. - 3“, бл. 1, бул. „А.М.“ N 51, бл. 0, вх. А, ет. 9. офис 20, да заплати на М. С. сумата 465,00лв. (четиристотин шейсет и пет лева), представляваща недължимо платени суми по Договор за предоставяне на потребителски кредит № 814298/01.11.2019г.; Прогласен е за нищожен Договор за гаранция /поръчителство / от 01.11.2019г. към договор за кредит № 814298/01.11.2019г., сключен между М. М. С. и „Ф.Б.“ ЕАД, със седалище и адрес на управление: Малта, гр.Гзира, ГЗР 1027, ул. „Странд“ № 120, бизнес център СТ, вписано в търговския регистър на Република Малта с № С56251, представлявано от А.К. изпълн. директор.; Осъдено е дружеството „Ф.Б.“ ЕАД, да заплати на М. С. сумата 1155,00лв. (хиляда сто петдесет и пет лева), представляваща недължимо платени суми за такса гаранция по Договор за гаранция /поръчителство / от 01.11.2019г. към договор за кредит № 814298/01.11.2019г. и съответно присъдени разноски.

Осъжда „Ф.Б.“ ЕООД, ЕИК 200599406, със седалище и адрес на управление: гр. С.. ж.к. „М. - 3“, бл. 1, бул. „А.М.“ N 51, бл. 0, вх. А, ет. 9. офис 20, и „Ф.Б.“ ЕАД, със седалище и адрес на управление: Малта, гр.Гзира, ГЗР 1027, ул. „Странд“ № 120, бизнес център СТ, вписано в търговския регистър на Република Малта с № С56251, представлявано от А.К. изпълн. Директор да заплати на М. М. С., ЕГН ***** от гр. В., ул. „Й.Ч.“ 20 А, с настоящ адрес гр. В., ул. „Св. К.О.“ № 16 разноски пред въззивната инстанция в размер на 1265 лева.

Решението е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____